

**Д О В І Д К А**  
**про стан викладання мистецтва (образотворчого та музичного),**  
**технологій/трудового навчання в 2025/2026 навчальному році**

Згідно з річним планом роботи ліцею та з метою вивчення й узагальнення педагогічного досвіду в листопаді-грудні 2025 року робочою групою у складі Сливки Б.М., Казик Т.Ф., Шкриби Н.П. вивчався стан викладання, дотримання державних вимог до змісту й обсягу навчальних програм та рівень навчальних досягнень учнів з трудового навчання, технологій, музичного та образотворчого мистецтва.

Контроль здійснювався за такими напрямками:

- планування навчального матеріалу;
- виконання навчальних програм;
- ведення шкільної документації;
- відвідування уроків;
- науковість, системність, практична спрямованість викладу матеріалу;
- впровадження інформаційно комунікативних, інноваційних технологій.

Навчальний процес організовується згідно з календарними і поурочними планами вчителів.

Викладання технологій (5-8 класи) здійснюється відповідно до:

- навчальної програми «Технології. 5-6 класи», складеної на основі модельної навчальної програми «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.);
- навчальної програми «Технології. 7-9 класи», складеної на основі модельної навчальної програми «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.) (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).

Навчальна програма складається з чотирьох основних модулів:

1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності.
2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.
3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.
4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб.

Зміст програми орієнтовано на формування в учнів ключових і предметних компетентностей, які покликані наблизити процес навчання до життєвих потреб учня/учениці, його інтересів та природних здібностей.

Викладання трудового навчання в 9 класі здійснюється відповідно до програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Уроки трудового навчання у 5 - 6 класах веде вчитель вищої кваліфікаційної категорії, старший вчитель Комоній Л.І., та 7-9 класах Василюшина О.С, вчитель вищої категорії. Педагоги мають значний досвід роботи та високий рівень професійної підготовки, володіють сучасними методиками викладання, постійно працюють над підвищенням свого фахового рівня. Для них характерний високий рівень педагогічної майстерності, системність і продуманість організації освітнього процесу.

На уроках намагаються залучити до роботи всіх учнів. Значна увага приділяється естетичному вихованню школярів. З метою розвитку просторової уяви, художнього смаку та розуміння краси Комоній Л.І. широко використовує наочність: малюнки, фотознімки, ескізи, зразки готових виробів. Учні навчаються не лише правильно сприймати теоретичний матеріал, а й творчо застосовувати його в практичній діяльності. Педагог формує в учнів уміння творчо мислити, фантазувати, узагальнювати отримані знання та робити обґрунтовані висновки.

У роботі над проектно-технологічною діяльністю Василюшина О.С. значну увагу приділяє вибору учнями завдань та їх змісту, які мають відповідати наступним вимогам: відповідність віковим можливостям учнів; різноманітність у виборі матеріалу, з яким вони будуть працювати; відповідність базі теоретичних знань та практичних умінь школярів; творча спрямованість навчання; відображення регіонально-територіальних умов, традицій розвитку народних промислів; суспільна та особистісна значущість виробів.

Результатом проектно-технологічної діяльності учнів є проект (спроектований і виготовлений виріб чи послуга).

При виготовленні виробів застосовуються технології чи техніки обробки матеріалів: технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом, технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів), технологія виготовлення виробів у техніці «макrame», технологія виготовлення текстильної ляльки, технологія виготовлення вишитих виробів початковими, лічильними та вільними швами, технологія виготовлення виробів з бісеру, технологія ліплення, технологія ниткографії, технологія виготовлення нових речей зі старих (апсайклінг), технологія виготовлення виробів з ниток, пряжі, технологія виготовлення в'язаних виробів, технологія виготовлення виробів у техніці кінусайга, технологія клаптикового шиття, технологія приготування їжі,

технологія вирощування кімнатних рослин, технологія придбання продуктів харчування.

Тематичне оцінювання здійснюється на підставі створених учнями творчих проєктів, захисту їх та урахуванням поточного оцінювання.

Учителі трудового навчання Василишина О.С. та Комоній Л.І. разом з учнями 5–9 класів активно брали участь у шкільних конкурсах та акціях. Ліцеїсти виготовляють вироби для конкурсів, ярмарок і виставок. Свої творчі роботи вони демонструють під час тематичних шкільних свят та позашкільних заходів. Протягом навчального року учнівські роботи систематично експонуються на стендах.

Протягом останніх п'яти років учні ліцею неодноразово ставали призерами Всеукраїнського конкурсу «Новорічна композиція», обласної виставки-конкурсу декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва «Знай і люби свій рідний край» у номінаціях «М'яка іграшка», «Бісероплетіння», «Ізонитка».

У 2023-2024 навчальному році учень 9 класу Готра М. став переможцем II етапу та лауреатом III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з трудового навчання.

Однак, при цьому слід відмітити і те, що не всі учні можуть і хочуть працювати самостійно. Крім того, є учні, які часто не готові до уроку, а саме, не мають матеріалів до уроку, що унеможливорює виконання ними програмового матеріалу. Цей недолік усувають самі вчителі трудового навчання, забезпечуючи учнів необхідним матеріалом. У цілому стан викладання трудового навчання і технологій виконується на достатньому рівні, а основною метою уроків трудового навчання є:

- формування в учнів практичних навичок творчої діяльності;
- виховання активної життєвої позиції, готовності до безперервної професійної освіти;
- формування в учнів технічного світогляду.

«Образотворче мистецтво» в 5-7 класах викладає вчитель вищої категорії, старший вчитель Комоній Л.І.; «Музичне мистецтво» та «Мистецтво» у 9-11 класах – вчитель Терехов П.В.

Викладання предмета «Мистецтво» у 5–8 класах здійснюється відповідно до навчальних програм «Мистецтво. 5–6 класи», «Мистецтво. 7–9 класи», укладених на основі модельних програм «Мистецтво. 5–6 класи», «Мистецтво. 7–9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.), рекомендованих Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України від 12.07.2021 № 795).

Викладання предмета «Мистецтво» у 9–11 класах здійснюється відповідно до навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5–9 класи», «Мистецтво. 10–11 класи» (рівень стандарту), затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Уроки музичного мистецтва (вчитель Терехов П.В.) спрямовані на формування музичної культури учнів, розвиток емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва, естетичного смаку, творчих здібностей та музичного мислення.

Педагог використовує різноманітні методи і форми роботи: слухання музичних творів, спів, музично-ритмічні вправи, елементи творчої імпровізації, інтеграцію з іншими видами мистецтва. На уроках застосовуються сучасні педагогічні технології, мультимедійні засоби, аудіо- та відеоматеріали, жива музика (гра на трубі), що підвищує зацікавленість учнів і сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Зміст навчання відповідає віковим особливостям школярів, забезпечується наступність між класами. Учні виявляють інтерес до предмета, беруть активну участь у творчих завданнях, шкільних заходах, концертах і тематичних святах. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється об'єктивно, з урахуванням індивідуальних можливостей кожного учня.

У цілому стан викладання музичного мистецтва можна оцінити як достатній що сприяє всебічному розвитку особистості учнів та формуванню їх духовних і культурних цінностей.

На уроках образотворче мистецтва (вчителька Комоній Л.І. вчитель вищої категорії, старший вчитель) забезпечується системність і послідовність викладання навчального матеріалу, дотримуються міжпредметні зв'язки, інтеграція з музичним мистецтвом, літературою, історією та технологіями. Педагог використовує різноманітні види діяльності: малювання з натури, за уявою та пам'яттю, декоративно-прикладна творчість, аплікація, ліплення, елементи дизайну, аналіз та інтерпретація творів образотворчого мистецтва.

Значна увага приділяється розвитку практичних умінь і навичок учнів, формуванню індивідуального стилю творчої діяльності, самовираженню та емоційному відгуку на мистецькі твори. Учителька застосовує сучасні педагогічні технології, диференційований та компетентнісний підходи, використовує наочність, мультимедійні матеріали, репродукції, цифрові ресурси.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей, рівня сформованості практичних умінь, творчої активності та старанності. Атмосфера на уроках є доброзичливою, що сприяє розвитку інтересу учнів до предмета та їх залученню до творчої діяльності.

Викладання предмета «Мистецтво» у 9–11 класах (вчитель Терехов П.В.) здійснюється відповідно до вимог Державного стандарту повної загальної середньої освіти та чинних навчальних програм.

Зміст навчання відповідає віковим особливостям учнів, забезпечує формування художньо-естетичної компетентності, розвитку емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та культурної спадщини.

Учителем застосовуються інтегровані та компетентнісні підходи, сучасні методи і форми роботи, що сприяють підвищенню пізнавальної активності та мотивації учнів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється відповідно до чинних критеріїв, з урахуванням індивідуальних можливостей та творчої діяльності школярів.

У цілому стан викладання «Мистецтва» оцінюється як достатній, що забезпечує розвиток художньо-естетичних здібностей учнів та формування їх загальної культури.

Протягом останніх п'яти років учні ліцею ставали призерами обласного конкурсу „Захисники України: історія та сьогодення” у номінації «Малюнок», обласного конкурсу «Малюнок, вірш, лист до матері» в номінації «Малюнок», Всеукраїнського конкурсу робіт «Моя Україно!» в номінації «Пейзаж».

## **РЕКОМЕНДАЦІЇ:**

1. Вважати стан викладання мистецтва, технології/трудового навчання таким, що, в цілому, відповідає сучасним вимогам.
2. Вчителям технологій Комоній Л.І., Васишиній О.С.:
  - 2.1. Посилити роботу з формування в учнів навичок самостійної організації діяльності та відповідальності за підготовку до уроків.
  - 2.2. Активніше залучати батьків до забезпечення учнів необхідними матеріалами для практичної роботи.
  - 2.3. Продовжити впровадження проєктно-орієнтованого та компетентнісного підходів.
  - 2.4. Розширювати використання екологічно орієнтованих технологій.
  - 2.5. Систематизувати роботу з обдарованими учнями, готуючи їх до конкурсів та олімпіад.
3. Вчителям мистецтва Комоній Л.І., Терехову П.В.:
  - 3.1. Продовжити роботу над удосконаленням компетентнісного та діяльнісного підходів у викладанні мистецтва.
  - 3.2. Активніше впроваджувати інтерактивні методи навчання, проєктну та дослідницьку діяльність, елементи медіаосвіти.
  - 3.3. Розширювати використання цифрових ресурсів, мультимедійних засобів та віртуальних мистецьких платформ.
  - 3.4. Посилити міжпредметні зв'язки з історією, українською літературою, музичним та образотворчим мистецтвом.
  - 3.5. Приділяти більше уваги індивідуальній та диференційованій роботі з учнями, розвитку їх творчої самореалізації.
  - 3.6. Систематично залучати учнів до участі в шкільних і позашкільних мистецьких заходах, конкурсах, виставках.